

**МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ
КІННОСПОРТИВНИХ КЛУБІВ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ
ДО РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ**

**METHODICAL ASPECTS OF ANALYSIS OF EFFICIENCY OF ACTIVITY
OF EQUESTRIAN CLUBS ARE FROM BRINGING IN OF POPULATION
TO MOTIVE ACTIVITY**

Шмаренкова Н. В.

Національний університет фізичного виховання і спорту України

м. Київ, Україна

DOI <https://doi.org/10.32782/2522-1795.2022.11.20>

Анотація

В статті здійснено систематизацію наукових підходів та визначення універсального підходу щодо методики аналізу ефективності діяльності кінноспортивних клубів із залучення населення до рухової активності. В процесі систематизації виділено такі підходи щодо оцінки ефективності діяльності суб'єктів господарювання, які можуть бути використані щодо всіх галузей економічної діяльності і до сфери кінноспортивних клубів зокрема, а саме: три види оцінки ефективності діяльності підприємства (ресурсний (ефективність використання ресурсів), витратний (ефективність витрат) та комбінований (ресурсно-витратний)); традиційний науковий підхід щодо оцінки ефективності функціонування підприємств різних галузей, який передбачає використання комплексу показників (коефіцієнтів); оцінка ефективності функціонування підприємств через призму показників доданої вартості (методу EVA); оцінка ефективності функціонування суб'єктів господарювання через застосування бізнес-планування розвитку; оцінка ефективності діяльності підприємства із використанням аналізу ефекту синергізму (синергетичного ефекту) від створеного суб'єктами партнерства, структурними підрозділами окремого підприємства ефекту масштабу. На підставі вивчення основних наукових підходів щодо досліджуваної проблематики, аналізу функціонування вітчизняних кінноспортивних клубів розроблено універсальний підхід стосовно методики аналізу ефективності діяльності вказаних закладів. Вказана методика включає п'ять оціночних етапів, створена із застосуванням статистичного, порівняльного методів, синергетичного методу, коефіцієнтного методу (показники рентабельності), методу ринкової вартості, методу системного аналізу тощо. Доведено, що наукова новизна авторської методики полягає в тому, що вперше визначено універсальний підхід до аналізу ефективності функціонування кінноспортивних клубів, створений з урахуванням притаманних вказаним закладам елементам витрат собівартості продажу за основною та додатковою сферою діяльності, також обрано ті оціночні показники, які дозволять отримати об'єктивні висновки щодо фактичного стану підприємств.

Ключові слова: кінноспортивні клуби, залучення населення до рухової активності, ефективність, рентабельність, синергетичний ефект, основна та додаткова діяльність, додана вартість, альтернативні інвестиційні ринки.

In the article systematization of scientific approaches and determination of universal approach are carried out in relation to methodology of analysis of efficiency of activity of equestrian clubs from bringing in of population to motive activity. In the process of systematization such approaches are distinguished in relation to the estimation of efficiency of activity of subjects of menage, that can be used in relation to all industries of economic activity and to the sphere of equestrian clubs in particular, namely: three types of estimation of efficiency of activity of enterprise (resource (efficiency of the use of resources), expense (efficiency of charges) and combined (resource-expense)); traditional scientific approach in relation to the estimation of efficiency of functioning of enterprises of different industries, that envisages drawing on the complex of indexes (coefficients); an estimation of efficiency of functioning of enterprises is through the prism of indexes of valueadded (to the method of EVA); estimation of efficiency of function-

ing of subjects of menage from application business-planning of development; an estimation of efficiency of activity of enterprise is with the use of analysis of synergistical effect from the partnership created by subjects, by structural subdivisions of separate enterprise of effect of scale. On the basis of study of basic scientific approaches in relation to the investigated range of problems, universal approach is worked out the analysis of functioning of home equestrian clubs in relation to methodology of analysis of efficiency of activity of the indicated establishments. The indicated methodology includes five evaluation stages, created with application statistical, comparative methods, synergistical method, coefficient method (indexes of profitability), to the method of market value, method of analysis of the systems and others like that. It is well-proven that the scientific novelty of authorial methodology consists in that the universal going is first certain near the analysis of efficiency of functioning of equestrian clubs, created taking into account inherent to the indicated establishments to the elements of charges of prime price of sale after the basic and additional sphere of activity, those evaluation indexes that will allow to get objective conclusions in relation to the actual state of enterprises are also select.

Key words: equestrian clubs, bringing in of population to motive activity, efficiency, profitability, synergistical effect, basic and additional activity, valueadded, alternative investment markets.

Постановка проблеми. На сучасному етапі функціонування українських кінноспортивних клубів перебуває на стадії розвитку, як і багато інших суб'єктів господарської діяльності в різних сферах діяльності вітчизняної економіки. Нинішнє бізнес-середовище висуває нові вимоги, яким повинні відповідати конкурентні кінноспортивні клуби для підтримання ринкового попиту серед населення. Дотримання вказаних вимог пов'язане з успішним управлінням відповідною організаційно-технічною, ресурсною, кадровою сферами. Результативність такого управління визначається через оцінку стану ефективності за тими або іншими показниками, сферами. Зважаючи на особливості управління за основними сферами, проблеми доступу до капіталу через високі кредитні ставки, високу витратомісткість, оцінка ефективності діяльності таких закладів дуже важлива для їх сталого розвитку, утримання ринкових позицій, загального становлення підприємницького середовища, зайнятого в сфері рухової активності в Україні. Здійснення якісної, достовірної та ґрунтовної оцінки пов'язане з надійним методичним забезпечення за даним напрямком, методики аналізу повинні враховувати специфічні характеристики діяльності кінноспортивних клубів, які функціонують в умовах української економіки, відомі методичні моделі та методи повинні бути вдало адаптовані до особливостей діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми дослідження методик оцінки ефективності функціонування суб'єктів гос-

подарювання досліджувались вітчизняними та зарубіжними науковцями (А. Аксяною, Г. Гадельшиною, Л. Бровко, Т. Васильців, І. Горбась, Й. Даньків, В. Макарович, Д. Давидянц, Л. Зубовою, Ю. Піменовою, О. Савицькою, В. Салабай тощо). Незважаючи на існування широкого спектру наукових та методичних праць щодо висвітлення вказаного напрямку, питання вивчення проблеми оцінки ефективності діяльності кінноспортивних клубів із залучення населення до рухової активності в розрізі економічних та організаційно-економічних аспектів не було розкрито і потребує вивчення, обґрунтування.

Формування цілей статті. Метою даного дослідження є систематизація наукових підходів та визначення універсального підходу щодо методики аналізу ефективності діяльності кінноспортивних клубів із залучення населення до рухової активності. Для досягнення цієї мети визначено наступні завдання:

1) систематизація наукових підходів щодо оцінки ефективності діяльності суб'єктів господарювання, які можуть бути використані щодо всіх галузей економічної діяльності;

2) розробка універсального підходу щодо методики аналізу ефективності діяльності кінноспортивних клубів із залучення населення до рухової активності.

Виклад основного матеріалу дослідження. В наукових працях немає методик, показників, за допомогою яких рекомендовано здійснювати аналіз ефективності функціонування кінноспортивних клубів із

залучення населення до рухової активності. Проведемо спробу систематизації існуючих підходів щодо оцінки ефективності діяльності суб'єктів господарювання, які можуть бути використані щодо всіх галузей економічної діяльності.

По-перше, є науковий підхід, в рамках якого пропонуються три види оцінки ефективності, зокрема, ресурсний (ефективність використання ресурсів), витратний (ефективність витрат) та комбінований (ресурсно-витратний).

В контексті зазначеного наукового підходу слід відмітити положення наукових праць Д. Давидянц, Л. Зубової [5], Й. Даньків, В. Макарович [6], в яких представлено узагальнення порядку розрахунку ефективності функціонування підприємств відповідно до трьох видів оцінки. В табл. 1 подано характеристику ресурсного, витратного та комбінованого (ресурсно-витратного) видів оцінки ефективності діяльності підприємств згідно з положеннями підходу авторів. Вивчення основного змісту та характеристик підходу Д. Давидянц, Л. Зубової, Й. Даньків, В. Макарович показало, що зазначені види оцінки можна використовувати для аналізу ефективності діяльності кінноспортивних клубів на загальному рівні. Зокрема, ресурсний вид

оцінки дозволить встановити рівень ефективності використання відповідних ресурсів для отримання певного рівня ефекту (прибутку, результату) функціонування, витратний вид оцінки показує ефективність витрат вказаних суб'єктів господарювання, які необхідні для певного прибутку (ефекту), і комбінований вид оцінки дає змогу вивчити характеристики ефективності діяльності за обома напрямками в цілому.

По-друге, можна відмітити традиційний науковий підхід щодо оцінки ефективності функціонування підприємств різних галузей, який передбачає використання комплексу показників, представлених: показниками ефективності використання всіх (або певних) видів ресурсів; узагальнюючими показниками ефективності діяльності (нормою прибутковості, рентабельністю продукції (послуг); показниками рентабельності ресурсів, витрат, діяльності в цілому; показниками фінансової стійкості. Розрахунок вказаного переліку оціночних показників може здійснюватись щодо різних видів економічної діяльності, його проводять для отримання узагальнюючої картини ефективності за економічними показниками. Використання зазначеного традиційного наукового підходу щодо складу оціночних показників визначено

Таблиця 1

Характеристика ресурсного, витратного та комбінованого (ресурсно-витратного) видів оцінки ефективності діяльності підприємств згідно з положеннями підходу Д. Давидянц, Л. Зубової

№ п/п	Назва підходу	Характеристика підходу, оціночні показники
1	Ефективність діяльності підприємств (ресурсний підхід)	Відношення ефекту (прибутку) до відповідного виду ресурсів. Для встановлення об'єктивної оцінки за даним напрямком необхідна оцінка за кількісними показниками: відношення прибутку до капіталу (ефективність використання капіталу), відношення прибутку до загальних активів, певного виду активів (ефективність використання, певного виду активів). Зростання показника ефективності діяльності підприємства у часовому вимірі свідчить про позитивні тенденції
2	Ефективність діяльності підприємств (витратний підхід)	Відношення ефекту (прибутку) до витрат підприємства. Характеризує ефективність витрат, зростання показника ефективності діяльності підприємства у часовому вимірі свідчить про позитивні тенденції
3	Ефективність діяльності підприємств (комбінований (ресурсно-витратний) підхід)	Відношення відповідних ресурсів до витрат на їх використання помножене на ефективність діяльності підприємств за витратним методом. Зростання показника ефективності діяльності підприємства у часовому вимірі свідчить про позитивні тенденції

Джерело: складено за матеріалами [5; 6]

в працях багатьох вчених, дослідників [2; 5; 6; 12]. Слід зауважити, що в складі певних категорій показників можуть використовуватись різні види оціночних показників, від кількості їх видів залежить комплексність оцінки, можливості формулювання висновків щодо досліджуваної проблематики.

По-третє, слід виокремити науковий підхід, який пов'язаний із вивченням ефективності функціонування підприємств через призму показників доданої вартості (методу EVA), що дають змогу встановити результативність використання власного (акціонерного) капіталу порівняно з можливою результативністю аналогічних вкладень на інвестиційних ринках [1; 11]. Вказаний метод є традиційним для західних економік, але використовується у вітчизняній практиці. Порядок розрахунку даного показника передбачає, що додана вартість підприємства (EVA) дорівнює різниці між сумою чистого операційного прибутку, скоригованого на суму податків, та вартістю капіталу, інвестованого на альтернативних ринках. Існують

відповідні критерії ефективності розвитку підприємства залежно від рівня доданої вартості підприємства (EVA) (табл. 2).

Слід констатувати, що визначені критеріальні значення рівня доданої вартості підприємства (EVA) можуть бути різними для тієї або іншої економічної галузі. Вивчення діяльності кінноспортивних клубів України [7; 8; 9; 10; 13] дозволяє констатувати, що зазначені заклади на сучасному етапі розвитку функціонують в рамках 1–5 критеріїв значення доданої вартості підприємства (EVA).

Потрібно відмітити, що застосування методу оцінка ефективності функціонування підприємств через призму показників доданої вартості (методу EVA) потребує значної операціоналізації, використання значного масиву інформації як щодо діяльності даних закладів у визначеному часовому вимірі, так і стосовно альтернативних інвестиційних ринків.

По-четверте, потрібно відзначити науковий підхід, який передбачає оцінку ефективності функціонування суб'єктів господарю-

Таблиця 2

Критерії ефективності розвитку підприємства залежно від рівня доданої вартості підприємства (EVA)

№ п/п	Значення рівня доданої вартості підприємства (EVA) у % до доходу (виручки) від реалізації продукції (послуг)	Економічна ефективність та стратегічна націленість діяльності підприємства
1	$EVA < 0$, % до доходу (виручки) від реалізації продукції (послуг) = 0	Інвестиції акціонерів в функціонування підприємства неефективні, існує втрата альтернативного прибутку. Стратегія неефективна
2	$EVA > 0$, % до доходу (виручки) від реалізації продукції (послуг) < 10	Інвестиції акціонерів в функціонування підприємства дозволяють покрити окупність витрат, існує втрата альтернативного прибутку щодо більш вигідних ринків. Стратегія не достатньо ефективна
3	$EVA > 0$, % до доходу (виручки) від реалізації продукції (послуг) = від 11 до 20	Інвестиції акціонерів в функціонування підприємства дозволяють покрити окупність витрат та отримати додатковий прибуток. Стратегія достатньо ефективна
4	$EVA > 0$, % до доходу (виручки) від реалізації продукції (послуг) = від 21 до 30	Інвестиції акціонерів в функціонування підприємства дозволяють покрити окупність витрат та отримати суттєвий прибуток. Стратегія достатньо ефективна
5	$EVA > 0$, % до доходу (виручки) від реалізації продукції (послуг) = від 31 до 40	Інвестиції акціонерів в функціонування підприємства дозволяють покрити окупність витрат та отримати високий прибуток. Стратегія використання високих цін
6	$EVA > 0$, % до доходу (виручки) від реалізації продукції (послуг) > 41	Інвестиції акціонерів в функціонування підприємства дозволяють покрити окупність витрат та отримати суттєвий прибуток. Стратегічні переваги небажаного напрямку

Джерело: складено за матеріалами [1; 11]

вання через застосування бізнес-планування розвитку. Слід відмітити, що даний інструмент аналізу застосовується щодо планування економічної діяльності. Науковці [3] відмічають, що до основних методів бізнес-планування, які дозволяють оцінити планову ефективність діяльності суб'єктів підприємництва можна віднести, зокрема:

1) оптимізаційний метод, за допомогою якого проводять: визначення прогнозних показників розвитку щодо певних варіантів; встановлення оптимального варіанту планової діяльності згідно з певними критеріальними значеннями, окресленими в положеннях бізнес-плану;

2) індикативний метод, оснований на визначенні значень показників, на рівні яких можна забезпечити рентабельність, беззбиткову діяльність тощо. Вказаний метод може передбачати використання витратного методу оцінки ефективності. Застосування індикативного методу дозволяє встановлення таких оціночних показників, які передбачені особливостями господарської діяльності, не потребує складної операціоналізації. За допомогою даного методу можна оцінити планову ефективність діяльності на загальному рівні, щодо певних видів діяльності (за основною та додатковими сферами);

3) метод цільового прибутку, що передбачає підлаштування інших показників діяльності під значення рівня планового прибутку від функціонування підприємства. Зазначений метод вважається прийнятним для акціонерів, але не є досить поширеним для підприємств, орієнтованих на стабільний ріст та розвиток в ринковому середовищі;

4) нормативний метод, пов'язаний із розрахунком планових оціночних показників на підставі нормативів, норм, встановлених законодавством, визначених та обґрунтованих на науковому рівні. Вказане стосується певних видів діяльності, в яких існують нормативи витрат ресурсів, нормативні значення певних аналітичних показників тощо;

5) балансовий метод, націлений на планування оціночних показників відповідно до балансу початкових та кінцевих ресурсних, грошових витрат;

6) інші методи (дослідний, статистичний, трендовий), які відповідають умовам та особливостям економічної діяльності підприємства.

На наш погляд, використання індикативного методу бізнес-планування більшою мірою підходить до проведення прогнозної оцінки ефективності функціонування кінноспортивних клубів через можливість визначення тих індикаторів розвитку, які плануються до впровадження, можуть не передбачати застосування складної операціоналізації, показників функціонування інших ринків.

По-п'яте, слід відмітити підхід до оцінки ефективності діяльності підприємства із використанням аналізу ефекту синергізму (синергетичного ефекту) від створеного суб'єктами партнерства, структурними підрозділами окремого підприємства ефекту масштабу. Така оцінка передбачає визначення ефекту від економії витрат, які здійснює підприємницьке об'єднання або ефекту прибутку, який може бути отриманий завдяки зростанню масштабів діяльності, покращенню ринкової привабливості тощо [4]. Тобто, оцінюється додатковий ефект, отриманий від удосконалення самоорганізації суб'єктів господарювання, який вони не можуть отримати самостійно.

На підставі вивчення основних наукових підходів щодо досліджуваної проблематики, аналізу функціонування вітчизняних кінноспортивних клубів спробуємо розробити універсальний підхід стосовно методики аналізу ефективності діяльності вказаних закладів.

Визначимо характеристики, яким відповідають положення зазначеної авторської методики оцінки:

1) врахування особливостей діяльності кінноспортивних клубів із залучення населення до рухової активності, а саме:

– оцінка структури, складу та ефективності витрат від загальної діяльності, основної (за видами) та додаткової діяльності (за видами) (рентабельність витрат). В табл. 3 подано примірний склад елементів витрат собівартості від продажу послуг (продукції) кінноспортивних клубів в Україні (за основною та додатковою діяльністю);

– оцінка структури, складу доходів від продажу послуг (продукції) від загальної діяльності, основної (за видами) та додаткової діяльності (за видами), аналіз ефективності продажу (рентабельність продажу);

2) вивчення додаткового ефекту (синергетичного ефекту) від співпраці всіх структурних учасників кінноспортивного клубу (юридично незалежних або підпорядкованих єдиному центру). До складу такого об'єднання можуть входити: учасники основної діяльності (школа верхової їзди, кінноспортивний клуб, ветеринарна служба тощо); учасники додаткової діяльності (заклади дозвілля (ресторани, кафе, бари, фітнес-клуб, готель, готельний комплекс, спа-салон, магазин, салон краси, дитяча кімната тощо);

3) аналіз доданої вартості кінноспортивного клубу (EVA), пов'язану із визначенням

ефективності вкладень акціонерів в функціонування закладу порівняно з прогнозованою ефективністю від вкладень на альтернативних ринках капіталу.

За результатами табл. 3 визначено примірний перелік витрат основної та додаткової діяльності кінноспортивних клубів в Україні, елементи вказаних витрат на практиці можуть мати певні відмінності, але в цілому відповідають сучасній картині в функціонування даних закладів.

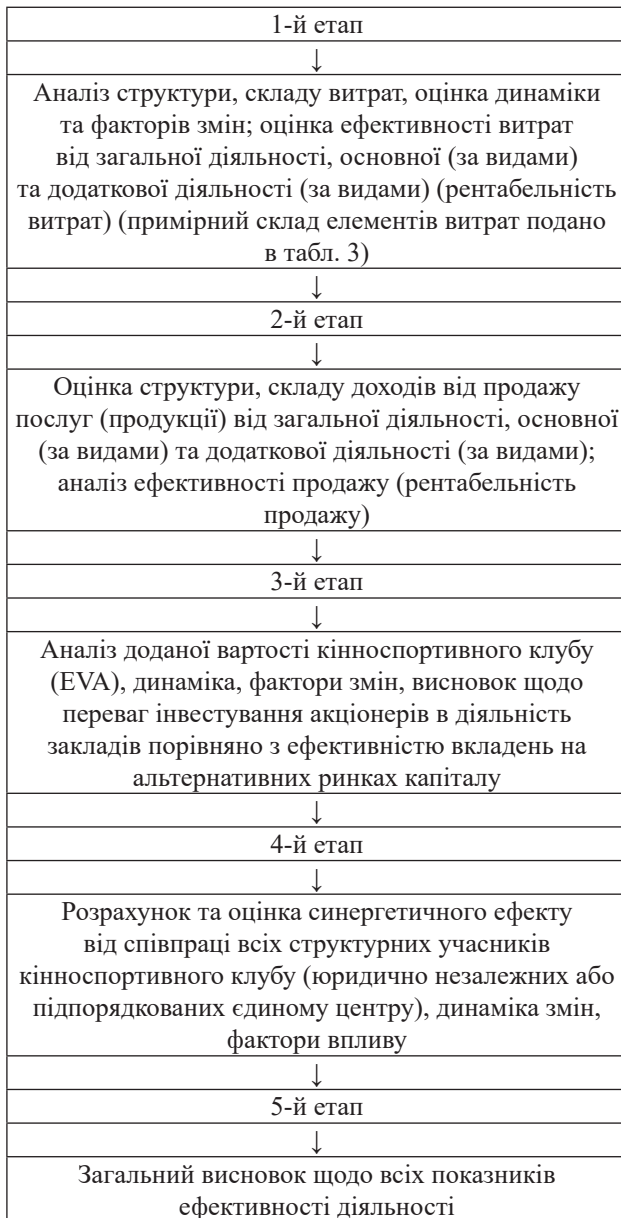
На рис. 1 представлено схему авторської методики аналізу ефективності діяльності кінноспортивних клубів із залучення населення до рухової активності. Методика створена із застосуванням статистичного, порівняльного методів, синергетичного методу, коефіцієнтного методу (показники рентабельності), методу ринкової вартості, методу системного аналізу тощо.

Таблиця 3

Примірний склад елементів витрат собівартості від продажу послуг (продукції) кінноспортивних клубів в Україні (за основною та додатковою діяльністю)

№ п/п	Вид діяльності	Елемент витрат собівартості від продажу послуг (продукції)
I	Основна діяльність	
1	Витрати на утримання коней	Корма (сіно, овес, висівки), вода, вітаміни, підгодівлі, підстилка для коней, засоби з догляду за кінями. Ветеринарні препарати, лікарські засоби (шприци, мазі, бинти тощо). Послуги ветеринара, ветеринарної служби (огляд, аналізи, щеплення, лікування тощо) – якщо ветеринар не в штаті кінноспортивного клубу
2	Заробітна плата та нарахування на неї	Заробітна плата для: ветеринарного лікаря, коняря (конярів), вершника (вершників), керівництва, інших працівників.
3	Комунальні послуги	За основними видами комунальних витрат
4	Маркетингово-рекламні витрати на просування послуг кінноспортивного клубу, просування та організацію заходів (турніри, чемпіонати, сезонні табори тощо)	За даними маркетингових, рекламних планів. Може бути передбачено спільну рекламу з учасниками супутньої інфраструктури (ресторанами, барами, кафе, готелями тощо)
5	Витрати на утримання стаєнь, манежів, місць для виходу коней	За даними калькуляцій, внутрішньофірмовими даними
6	Витрати на заходи безпеки	За внутрішньофірмовими даними
II	Додаткова діяльність	
7	Матеріальні витрати	За внутрішньофірмовими даними
8	Заробітна плата та нарахування на неї	За внутрішньофірмовими даними
9	Маркетингово-рекламні витрати на просування додаткових послуг	За даними маркетингових, рекламних планів. Може бути передбачено спільну рекламу з кінноспортивним клубом
10	Інші витрати	За внутрішньофірмовими даними
III	Загальні витрати	Сума р. I та II

Джерело: складено автором за матеріалами [7; 8; 9; 10; 13]

Рис. 1.1. Схема методика аналізу ефективності діяльності кінноспортивних клубів із залучення населення до рухової активності

Джерело: авторська розробка

Наукова новизна запропонованої методики полягає в тому, що вперше визначено універсальний підхід до аналізу ефективності функціонування кінноспортивних клубів, створений з урахуванням притаманних вказаним закладам елементам витрат собівартості продажу за основною та додатковою сферою діяльності, також обрано ті оціночні показники, які дозволяють отримати об'єктивні висновки щодо фактичного стану підприємств. Потрібно відмітити, що

зазначена методика може бути використана для прогнозування ефективності кінноспортивних клубів із залучення населення до рухової активності за умов використання індикативного методу бізнес-планування (найбільшою мірою розкриває особливості функціонування вказаних закладів).

Висновки. Здійснено систематизацію наукових підходів та визначення універсального підходу щодо методики аналізу ефективності діяльності кінноспортивних клубів із залучення населення до рухової активності. В процесі систематизації виділено такі підходи щодо оцінки ефективності діяльності суб'єктів господарювання, які можуть бути використані щодо всіх галузей економічної діяльності і до сфери кінноспортивних клубів зокрема, а саме: три види оцінки ефективності діяльності підприємства (ресурсний (ефективність використання ресурсів), витратний (ефективність витрат) та комбінований (ресурсно-витратний)); традиційний науковий підхід щодо оцінки ефективності функціонування підприємств різних галузей, який передбачає використання комплексу показників (коефіцієнтів); оцінка ефективності функціонування підприємств через призму показників доданої вартості (методу EVA); оцінка ефективності функціонування суб'єктів господарювання через застосування бізнес-планування розвитку; оцінка ефективності діяльності підприємства із використанням аналізу ефекту синергізму (синергетичного ефекту) від створеного суб'єктами партнерства, структурними підрозділами окремого підприємства ефекту масштабу. На підставі вивчення основних наукових підходів щодо досліджуваної проблематики, аналізу функціонування вітчизняних кінноспортивних клубів розроблено універсальний підхід стосовно методики аналізу ефективності діяльності вказаних закладів. Вказана методика включає п'ять оціночних етапів, створена із застосуванням статистичного, порівняльного методів, синергетичного методу, коефіцієнтного методу (показники рентабельності), методу ринкової вартості, методу системного аналізу тощо. Доведено, що наукова

новизна авторської методики полягає в тому, що вперше визначено універсальний підхід до аналізу ефективності функціонування кінноспортивних клубів, створений з урахуванням притаманних вказаним закладам елемен-

там витрат собівартості продажу за основною та додатковою сферою діяльності, також обрано ті оціночні показники, які дозволять отримати об'єктивні висновки щодо фактичного стану підприємств.

Література

1. Аксянова А. В., Гадельшина Г. А. Анализ эффективности деятельности предприятия нефтегазохимического комплекса на основе показателя добавленной стоимости. *Вестник Казанского технологического университета*. 2014. № 2. С. 338–340.
2. Бровко Л. И. Формирование высокой эффективности молочного животноводства. *Економіка АПК*. 1997. № 1. С. 61–68.
3. Васильців Т. Г., Качмарик Я. Д., Блонська В. І., Лупак Р. Л. Бізнес-планування. К. : Знання, 2013. 207 с.
4. Горбась І. М. Методичне забезпечення оцінювання внутрішнього синергізму в діяльності підприємств. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка*. 2015. № 7 (172). С. 59–64.
5. Давыдянт Д. Е., Зубова Л. В. Теоретическое обоснование и методическое обеспечение анализа эффективности деятельности на основе взаимосвязи «ресурсного» и «затратного» подходов и их практическая апробация на примере предпринимательской деятельности. *Фундаментальные исследования*. 2014. № 5–6. С. 1294–1297.
6. Даньків Й. Я., Макарович В. К. Ефективність діяльності підприємства: аналітичні аспекти. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2017. № 6. С. 30–40.
7. Детская школа верховой езды «Конюшня Бутенко». Дата оновлення: 23.10.2019. <http://www.butenko-stable.com.ua/> (дата звернення: 23.10.2019).
8. Конноспортивный комплекс «Магнат». Дата оновлення: 23.10.2019. <http://magnat.in.ua/kompleks> (дата звернення: 23.10.2019).
9. Конно-спортивный клуб «Equides». Дата оновлення: 23.10.2019. <https://equides.com.ua/uroki-verhovojoj-ezdy/> (дата звернення: 23.10.2019).
10. Конно-спортивный комплекс «Parade Allure». Дата оновлення: 23.10.2019.

References

1. Aksyanova, A. V., Gadelshina, G. A. (2014). Analiz effektivnosti deyatel'nosti predpriyatiyneftegazokhimicheskogo kompleksa na osnove pokazatelya dobavlennoy stoimosti [Analysis of efficiency of activity of enterprises of neftegazokhimicheskogo complex on the basis of index of valueadded]. *Vestnik Kazanskogo tekhnologicheskogo universiteta*, 2, 338–340. [in Russia]
2. Brovko, L. I. (1997). Formirovaniye vysokoy effektivnosti molochnoy zhivotnovodstva [Forming of high efficiency of suckling stock-raising]. *Ekonomika APK*, 1, 61–68. [in Ukrainian]
3. Vasyltsiv, T. H., Kachmaryk, Ya. D., Blonska, V. I., Lupak, R. L. (2013). Biznes-planuvannya [Business-planning]. Kyiv : Znannia. [in Ukrainian]
4. Horbas, I. M. (2015). Metodychne zabezpechennia otsiniuvannya vnutrishnoho synerhizmu v diialnosti pidpriemstv [The methodical providing of evaluation of internal synerhizmu is in activity of enterprises]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu im. Tarasa Shevchenka*, 7 (172), 59–64. [in Ukrainian]
5. Davydyants, D. E., Zubova, L. V. (2014). Teoreticheskoye obosnovaniye i metodicheskoye obespecheniye analiza effektivnosti deyatel'nosti na osnove vzaimosvyazi «resursnogo» i «zatrarnogo» podkhodov i ikh prakticheskaya aprobatsiya na primere predprinimatelskoy deyatel'nosti [Theoretical ground and methodical providing of analysis of efficiency of activity on the basis of intercommunication «resource» and «expense» approaches and their practical approbation on the example of entrepreneurial activity]. *Fundamentalnyye issledovaniya*, 5–6, 1294–1297. [in Russia]
6. Dankiv, Y. Ia., Makarovych, V. K. (2017). Efektivnist diialnosti pidpriemstva: analitychni aspekty [Efficiency of activity of enterprise:

<http://paradeallure.com/about/> (дата звернення: 23.10.2019).

11. Піменова Ю. І. Економічна додана вартість як показник ефективності діяльності підприємства. Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку. 2017. С. 133–142.

12. Савицька О. М., Салабай В. О. Ефективність діяльності та управління підприємством: особливості використання теорії, методології та результативності аналітичних досліджень. Дата оновлення: 23.01.2020. http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/6_2019/57.pdf (дата звернення: 23.01.2020).

13. Семейный конный клуб «DERGACHOV». Дата оновлення: 23.10.2019. <http://dergachov.com/> (дата звернення: 23.10.2019).

analytical aspects]. Bukhhalterskyi oblik i audyt, 6, 30–40. [in Ukrainian]

7. Detskaya shkola verkhovoy ezdy «Konyushnya Butenko» [Children's riding school «Butenko Stable»]. Retrieved from: <http://www.butenko-stable.com.ua/> [in Ukrainian]

8. Konnosportivnyy kompleks «Magnat» [Equestrian center «Magnat»]. Retrieved from: 23.10.2019. <http://magnat.in.ua/kompleks> [in Ukrainian]

9. Konno-sportivnyy klub «Equides» [Equestrian club «Equides»]. Retrieved from: <https://equides.com.ua/uroki-verhovojoj-ezdy/> [in Ukrainian]

10. Konno-sportivnyy kompleks «Parade Allure» [Equestrian complex «Parade Allure»]. Retrieved from: <http://paradeallure.com/about/> [in Ukrainian]

11. Pimenova, Yu. I. (2017). Ekonomichna dodana vartist yak pokaznyk efektyvnosti diialnosti pidpriemstva [Economic value added as index of efficiency of activity of enterprise]. Stratehiia i mekhanizmy rehuliuвання promyslovoho rozvytku, 133–142. [in Ukrainian]

12. Savytska, O. M., Salabai, V. O. Efektyvnist diialnosti ta upravlinnia pidpriemstvom: osoblyvosti vykorystannia teorii, metodolohii ta rezultatyvnosti analitychnykh doslidzhen [Efficiency of activity and management an enterprise : features of the use of theory, methodology and effectiveness of analytical researches]. Retrieved from: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/6_2019/57.pdf [in Ukrainian]

13. Semeynyy konnyy klub «DERGACHOV» [Family Horse Club «DERGACHOV»]. Retrieved from: <http://dergachov.com/> [in Ukrainian]